

DEJANJE POTI SPRAVI

Vodstvo slovenskega dušnega pastirstva v Argentini izreka v imenu slovenske verske skupnosti v tej deželi prizadetost ob umiku zahteve za varstvo zakonitosti, ki je bila že prej vložena zoper sodbo nad škofom dr. Gregorijem Rožmanom in soobsojenci iz leta 1946. Sodba je bila očitno nezakonita zaradi kršitve določb kazenskega postopka in kazenskega zakona ter nasprotna splošnim pravnim načelom, ki jih priznavajo civilizirani narodi. Z nenadnim umikom zahteve za varstvo zakonitosti je bila odvzeta možnost, da Vrhovno sodišče Republike Slovenije spremeni ali razveljavi krivično obsodbo. S tem je grobo kršen javni inetres po popravni krivic, ki jih je komunistični režim prizadel verskemu občestvu in s katerimi je porušil red pravic in miru v narodni skupnosti.

Zopetno javno priznanje časti krivično obsojenemu škofu in drugim obsojencem ter vsem mrtvim in živim žrtvam komunistične revolucije je nujen pogoj za skladno sožitje v slovenski družbi ter dobro razmerje med matično Slovenijo in razseljenimi člani slovenskega naroda. Zaradi odlaganja vsakega uradnega pravnega dejanja so pripadniki slovenske verske skupnosti v Argentini zaskrbljeni, ker se čutijo soodgovorne za razvoj slovenske duhovne domovine, za katero nenehno prosijo Božjo milost.

Jože Škerbec

delegat za Slovensko dušno pastirstvo v Argentini

Pogajanja o Piranskem zalivu

Slovenska vlada je 29. aprila sprejela sklep, da v skladu z dogovorom, ki je bil dosežen med nedavnimi pogovori z Republiko Hrvaško, obe strani kot posrednika v osebnem svojstvu za iskanje rešitve za vprašanja meje ob morju, v Piranskem zalivu in na morju sprejmeta bivšega ameriškega državnega sekretarja za obrambo **William Perryja**. Njegova funkcija bo svetovalna, zato ne gre za arbitražo, ampak za posredovalno pomoč med obema stranema, da bi se stališča približala.

Perry je bil izbran v soglasju obeh strani kot najbolj primerna oseba. Kot je bilo z njim dogovorjeno, naj bi se njegova funkcija začela v zelo kratkem času, vendar brez finančne kompenzacije. Perry bo pomoč nudil na osnovi svojega znanja in svoje nekdanje pozicije ter poznavanja obeh držav.

V Washingtonu naj bi se v torek, 4. maja, začela pogajanja predstavnikov slovenske in hrvaške vlade o določitvi morske meje med državama s sodelovanjem **William Perryja**.

Uvodna pogajanja v Washingtonu bodo namenjena predvsem seznanjanju **William Perryja** s problematiko meje med državama. V nadaljevanju misije bo Perry predvidoma obiskal tudi obe državi. Njegovo mnenje za obe državi sicer ne bo obvezno, bo pa imelo veliko moralno težo.

Tudi o JE Krško

Upokojeni ameriški sodnik **Daniel Weinstein** naj posreduje v sporu med Slovenijo in Hrvaško glede Jedske elektrarne Krško. Ameriški State Department je pred kratkim **Weinsteina** izbral za predstavnika ZDA v Bosni in Hercegovini, kjer bo pomagal usklajevati privatizacijo 15 milijard dolarjev vrednega državnega premoženja.

Weinsteina v ZDA štejejo med najbolj iskane posrednike, saj je bil doslej uspešen v 95% svojih posredovanj. **Weinstein** ima izkušnje z zapletenimi spornimi primeri, v katere je vpletenih več strani.

Sporazum z Vatikanom

Vlada je 29. aprila sprejela pobudo za sklenitev sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem, ki ga bo poslala v parlamentarno proceduro in v pogajanja s Svetim sedežem. Pobuda za ta sporazum je bila v zraku dolgo časa, formalno pa je bila dana s strani Svetega sedeža med zadnjim obiskom slovenskega zunanjega ministra v Vatikanu.

Na osnovi takratnega pogovora sta obe strani soglašali, da so tudi kot posledica

dialoga, ki poteka v Sloveniji med katoliško cerkvijo in državo na večih ravneh, nastali pogoji za pristopitev k prizadevanjem za podpis takega sporazuma, kakršnega imajo s Svetim sedežem sklenjene tudi številne druge države.

Pogajanja s Svetim sedežem se bodo začela še pred poletjem. Slovenija v osnutku sporazuma s Svetim sedežem ponuja tisto, kar je bilo dogovorjeno v dosedanjih dogovorih s Cerkvijo.

Mafija v Sloveniji

Slovensko sodstvo naj bi se po mnenju Socialdemokratske stranke Slovenije „razgalilo“ ob nedavni obsodbi strankinega poslanca **Iva Hvalice**, ki bo moral po razsodbi vrhovnega sodišča nekdanjemu direktorju **Hit Nova Gorica Danilu Kovačiču** plačati 1,2 milijona tolarjev odškodnine in mu povrneti sodne stroške.

Po **Janševih** besedah bodo v stranki solidarnostno zbrali ta denar. V SDS so ogorčeni nad tem, da je bil **Hvalica** obsojen za izjavo, ki ne predstavlja nikakršne žalitve, ampak je izražala poslančevu stisko. Ker se je **Hvalica** boril proti nepravilnostim in divjemu lastninjenju v primeru **Hit**, so mu namreč grozili tudi s smrtjo. Še posebej pa so v SDS ogorčeni, ker je bil **Hvalica** obsojen zaradi verbalnega delikta,

v vsem tem času pa ni prišlo do obsodb niti enega od vpletenih v divje lastninjenje, ki so si v primeru **Hit** po **Janši** „prigrabili“ premoženje v stotinah milijonov tolarjev.

Slovensko pravosodje je po mnenju SDS s tem simboličnim dejanjem prestopilo Rubikon, „zašlo v popolno močvirje“, ki očitno služi le še kot neka zaščita mafijskega ravnanja v preteklosti. Po **Janševih** besedah je sodna veja oblasti povezana z mafijskim zaledjem.

Ni namreč mogoče drugače pojasniti, zakaj je bil obsojen tisti, ki je na nepravilnosti opozarjal, nihče od akterjev, proti katerim so bile vložene ovadbe, ni odgovarjal za svoja dejanja. Tako tudi po šestih letih, odkar so bile vložene ovadbe, ni bil pravno močno obsojen nihče od akterjev.

Izkopali že 130 okostij

V zadnjih dveh tednih so delavci mari-borskega pogrebne podjetja pod strokovnim nadzorstvom strokovnjakov Inštituta za sodno medicino, kriminalistov in preiskovalnega sodnika odkopali kakih 10 metrov nekdanjega tankovskega jarka in v njem našli posmrtno ostanke kar 130 ljudi, za katere ni dvoma, da so umrli silne smrti kot žrtve povojnih pobojev.

Posmrtni ostanke so že toliko poškodovani, da ni mogoče identificirati niti ene žrtve, je pa mogoče sklepati, da so bili med pobitimi v večini moški. Nekaj predmetov pa je takšnih, za katere bi lahko rekli, da so

pripadali vojaški opremi.

Izkopavanja posmrtnih ostankov v tolikšnem obsegu, kot je na **Teznu**, še ni bilo. „Če ugotovimo značilne strelne poškodbe na glavi, lahko rečemo, da so bile žrtve pobite, za druge samo sklepamo. Poškodb na glavi je mnogo. Roke imajo številni skeleti zvezane na nadlaktih, našli smo toliko žice, da lahko sklepamo, da so bili verjetno vsi zvezani z njo“, je povedal specialist za sodno medicino.

Bi bilo prvič, da so odkopali komunistične žrtve povojnih pobojev.

Posreduje **Vinko Levstik**

Po obisku ge. Logarjeve

V našem listu smo že poročali o nekaterih dogodkih obiska državne sekretarke, vodje Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospe **Mihale Logar**. Z njo je prišla svetovalka vlade na ministrstvu za šolstvo in šport, gospe **Melita Steiner** in trije novinarji. Za popolnejšo sliko danes našim bralcem nudimo pregled čez celoten obisk.

Gospa **Logarjeva** se je mudila v Argentini od nedelje 18. do ponedeljka 26. aprila. Že na dan svojega prihoda se je najprej udeležila kosila, ki ga je v dobrodelne namene organizirala Zveza slovenskih mater in žena iz **San Justa**. Ob tej priložnosti je tudi naslovila na zbrane krajši nagovor.

V ponedeljek 19. se je v večernih urah srečala z razširjenim medorganizacijskim svetom, o čemer smo že poročali. V torek je obiskala slovensko skupnost v **Mendozi**. V sredo 21. zvečer sta imeli obe obiskovalki srečanje z učitelji naših osnovnošolskih tečajev in profesorji srednješolskega tečaja. Tu je razgovor potekal zlasti o pedagoških posebnostih naših šol, o problemih, s katerimi se srečujemo, potrebo učnih pripomočkov in organizaciji seminarjev v Sloveniji za izpopolnjevanje naših učnih moči. Tu je bila posebno važna prisotnost gospe **Melite Steiner**. Gospa **Logarjeva** je ob koncu imela še srečanje z odborom Slovenske kulturne akcije.

V petek 23. ob 20 je bilo v mali dvorani Slovenske hiše predavanje državne sekretarke na temo „Politika RS do Slovencev v zamejstvu in po svetu“. V zgoščenem stilu je gospa **Logarjeva** podala sliko delovanja Urada, nakar se je razvila debata. Navzoči so stavili jasna in važna vprašanja, na katera je predavateljica spretno odgovarjala.

Sobota 24. je bila posvečena šolam. Najprej sta gospe **Logarjeva** in **Steinerjeva** obiskali **Slomškovo šolo** v **Ramos Mejia**, kjer sta si po skupnem sprejemu vse šole

posebej ogledali vsak razred in si skušali ustvariti sliko delovanja tečaja. Nato je gospa **Steiner** odšla v tečaj slovenščine v **Triglav**, gospa **Logarjeva** pa obiskala tečaj **Baragove šole** v Slovenski vasi. Popoldan sta znova skupno obiskali srednješolski tečaj ravnatelja **Marka Bajuka**. Tu sta si tudi ogledali vsak letnik posebej, se porazgovorili s profesorji in stopili v stik z dijaki. Obisk se je zaključil s prigrizkom in prijetnim razgovorom s proforskim zborom.

V nedeljo pa je gospa **Logarjeva** obiskala knjižni velesojem in na proslavi dneva Slovenije v sklopu sejma tudi nagovorila zbrane rojake (govor smo objavili v celoti v prejšnji številki). Potem je obiskala slovenski razstavni prostor. V ponedeljek 26. je delegacija zapustila Argentino.

Poleg tega je gospa **Logarjeva** navezala stike s predstavniki slovenskih društev iz **Miramara** in **Rosarija**, obiskala staronaseljske skupnosti **Triglav** in **Prekmursko društvo** v **Bernalu** ter pohitela še v **Montevideo**, **Uruguay**, in poromala v **Lujan**. V nedeljo opoldan je v rezidenci veleposlanika prof. dr. **Janeza Žgajnarja** imela zaključno delovno kosilo. Podelila je še intervjuje za radijske oddaje in naš časopis (glej prejšnjo številko).

Obisk je bil vsekakor pozitiven. Za dobro razumevanje so nujni direktni stiki in odkriti razgovori. Le medsebojno spoznanje lahko vodi do spoštovanja posebnosti in značilnosti, ki jih ima vsaka izseljenska skupnost. Gospa **Logarjeva** je pojasnila mnoge točke politike Urada do izseljencev; nekatera vprašanja so ostala odprta, morda ker odgovora ni. Smatramo, da je postavljen temelj za dobre odnose. A bistveno je, da predstavniki slovenske vlade posebnosti naše skupnosti upoštevajo in spoštujejo, ne le v besedah temveč predvsem v dejanjih.

-e -t

STRAN 3:

Začetek osnovnih šol

Slovinci v Argentini

Pričetek osnovnih šol

Preden so se odprla vrata slovenskih osnovnih šol, smo se zbrali v cerkvi Marije Pomagaj pri sv. maši. 14. marca jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev msgr. Jože Škerbec. V nagovoru je otrokom v prisrčni obliki povedal, kako jih ima Jezus rad, ker ljubi otroke. Otroci pa naj mu ljubezen vračajo z molitvijo, tako osebno kot skupno družinsko. Naj ne pozabijo na jutranjo in večerno molitev, molitev sv. angel, kesanje in druge molitve, v katere naj pogosto vpletejo besede zahvale: Jezus, hvala ti za dobro prespano noč, hvala za lep in srečno preživet dan, hvala za skrbne starše, učitelje, katehete; za razum, za zdravje, da se lahko igram, imam prijatelje..

V prošnjah smo prosili za otroke, za slovenske in argentinske, za otroke vsega sveta. Da bi jim dobri Jezus dal lepo mladost, telesno in duševno zdravje, da ne bi trpeli pomanjkanja, preganjanja in strahot vojne, za otroke brez doma in brez staršev.

Za vodstvo maše, branje beril in prinos daril so poskrbele učiteljice Balantičeve šole.

Za petje pri maši so se pripravili udeleženci letošnje šolske kolonije v Córdoba. Njihova ročna dela, slike izletov, iger, tekmovalni, pa smo si ogledali v predvorju in dvorani, kjer je bila pripravljena razstava. Pristrčna zahvala spremljevalcem.

Pred pričetkom spevoigre *Sneguljica in sedem palčkov* smo s ploskanjem pozdravili zastave naših šolskih tečajev in zapeli argentinsko in slovensko himno. Šolski referent France Vitrih je nato pozdravil navzoče predstavnike naše skupnosti, katehete, učitelje, starše, šolarje in jim zaželel lepo novo šolsko leto, ki bo uspešno, če bo med domom in šolo resnično sodelovanje. Spomnil se je pokojne gdč. Mije, ki je živela za vas otroke in da bi vi živeli, je poudaril g. Vitrih. Potem se je zahvalil ge. Katici Kovač Dimnik za njeno 50-letno „garanje“ po slovenskih tečajih, od tega glavni del v Rožmanovi šoli v San Martinu. V priznanje in zahvalo je prejela slovensko knjigo, šopek in navdušeno ploskanje, ki se zlepa ni poglelo.

Znani akordi pesmi palčkov Hej hoj! Hej hoj! so nas popeljali v pravljčni svet Sneguljice in njenih škratov. Snov, ki je bila v raznih variantah nešteto pripravljena kot pesem, proza, lutkovno, odrsko in filmsko delo in je preplavila ves svet.

Prešernova šola iz Cañadela je za uprizoritev igre uporabila vse razpoložljive sile svoje šole, okolja, učiteljice, sedanje in bivše učence.

Mlada režiserka Veronika Vivod — ki je pred leti tako uspešno odigrala Kresnička — je s svojimi sodelavci, pomočniki, doda-

tki in vložki pripravila pravo odrsko umetnino.

Nastopali so: napovedovalka — Nadi Kopač Grohar, ki je s svojim barvitim glasom takoj osvojila publiko, da je napeto prisluhnila in čakala dogajanj na odru.

Nosilka naslovne vloge Andreja Zupanc je z nežnostjo odigrala Sneguljico in se prikupila ne samo palčkom, ampak vsem gledalcem.

Kraljica — Maruška Batagelj Klemenčič, znana po svojih temperamentnih nastopih, je bila pravi odsev zavisti in človeške hudobije.

Lovec — Kristjan Vivod, hudodelec — Dani Čop in Zrcalo - Franci Schiffrer so svoje vloge prav dobro odigrali. Ni pa pevsko prepričal Kraljevič — Miloš Mavrič.

Palčki: Kristjan Kopač, Pavel Grohar, Pavel Kostelec, Tomaž Klemenčič, Gabi Jelenc, Ivan Golob in Gabrijel Pavšer so se predstavili domiselno in naravno.

Meglice: Cecilija Čop, Marjanka Rožanec, Ana Karina Schiffrer, Tatjana Čop, Cecilija Kocmur, Neži Papež, Martina Kokalj, Janika Urbančič, Natalija Mele, Sonja Stariha, Tatjana Golob, Veronika Kocmur in Nadja Urbančič. Za ples jih je odlično pripravila Monika Češarek Kenda.

Vojaki: Andrej Pograjc, Marjan Kostelec, Tomaž in Luka Kenda, Martin Pavšer in Franci Schiffrer ml.

Paži: Joško Rožanec, Niko Golob, Damjan Lazar in Martin Zarnik.

Čarovniki: Matjaž Urbančič, Dani Grohar, Matija Rant, Peter Kostelec, Franci Medic in Maksi Golob.

Zajčki: Ljudmila Golob, Tatjana Rant, Tomaž Maček, Lucija Skubic, Cecilija Grohar, Klara Kočar, Pavla Oblak, Tomaž Kostelec, Pavla Skubic, Marjana Conde, Nadja Mavrič, Valerija Mele, Nadja Gaser in Štefka Papež.

Pikapolonice: Karolina Kenda, Mikaela Pavlovčič, Tatjana Rožanec, Pavla Stariha, Danijela Selan in Veronika Papež.

Ptički: Adam Oblak, Gabriel Kokalj, Karolina Garcia Torales, Lucijana Ayerbe Rant, Aleks Ahčin in Sebastian Zella.

Gobice: Nadja Medic, Saši Ayerbe Rant, Tomaž Gričar in Matija Mavrič.

Vsi ti: vojaki, paži, čarovniki, zajčki, pikapolonice, ptički in gobice so polepsali pravljčni svet igre.

Poleg palčkov so plesali še kot živali: Marjanka Ayerbe Rant, Andrej Conde, Aleks Mele, Valerija Pograjc, Leonard Gaser, Marjana Grohar, Maksi Batagelj, Tatjana Gričar in Maksi Maček. Za obe skupini je lepe plesne nastudirala Beti Petkovšek Mavrič.

Nad. na 4. str.

Obisk v Slomškovi šoli

Veleposlanik RS prof. dr. Janez Žgajnar je v soboto, 24. aprila pripeljal na obisk Slomškove šole sekretarko za Slovence po svetu na ZM RS Mihaelo Logar ter vladno svetovalko na Ministrstvu za šolstvo in šport Melito Steiner v spremstvu opol. ministra Tomaža Kunstlja in predsednika ZS Toneta Mizerita ter treh novinarjev iz Slovenije. Vsi zbrani učenci (99 otrok) so goste pozdravili s pesnjico: „Mi smo pa iz Ramosa, mi smo Slomškovi šolarji vsi, v šolo mi hodimo, da bi postali učeni še mi“.

Slomškovo šolo in učiteljsko osebje je gostom predstavil učitelj (in predsednik Slomškovega doma) Marjan Jože Loboda. Ob spremljavi na kitaro učiteljice Olgi Bohinc so najmlajši zapeli pesmi: „Dobro jutro, dober dan“ in „Pikapolonica“, višja

skupina pa je deklamirala Ceglarjevo pesem „Mati, domovina, Bog“ in Župančičeve „Žabe“ (naučil dr. Štefan Godec) in pod vodstvom prof. Olgi Omahna Urbančič ter ob instrumentalni spremljavi Jožeta Omahne zapela pesmi „Dobre volje smo“ in „Oj, mi smo tu na Koroškem“. Gostje so nato z voditeljico šole Sašo Zupan Omahna obšli vse razrede, si ogledali učne knjige in zvezke učencev, vsaka učiteljica pa je predstavila učni program svojega razreda. Gostje so z učiteljskim sedli k pogrnjeni mizi, se z njimi fotografirali in se kmalu poslovili, ker je bilo treba iti še v drugo šolo, kratek obisk je pa le dal priložnost, da smo se predstavniki matične domovine in skupina slovenske zdomske šole osebno srečali in si prijateljsko segli v roke.

Zgoraj: Učitelji in gostje iz Slovenije. Spodaj: Obisk v vrtcu.

Kolonija Sonček 1999

Letos smo znova organizirali kolonijo Sonček na Naši domačiji. Vršila se je od 21. decembra do 29. januarja. Decembra se je udeležilo kolonije 55 otrok na dan, medtem ko je meseca januarja obiskovalo kolonijo povprečno 76 otrok vsak dan. Vse skupaj je letos sestavljala kolonijo Sonček 109 otrok iz San Justa in Ramos Mejije. Pogoja, da so se lahko otroci udeležili kolonije sta bila starost - med 4 in 13 leti - ter slovenski jezik, ki je bil pogovorni jezik na koloniji.

Gojili smo različne športe: nogomet, softball, odbojko. Otroci so se tudi učili plavati. Igre, ročna dešla, dramatizacije, risanje in barvanje za najmlajše so tudi prišli na vrsto. Tudi slovenskega petja nismo pozabili! S pesmimi smo poživili naše delovanje in tudi plašili sive oblake in klicali sonce. Začeli in končali smo vsak dan z molitvijo. Seveda, imeli smo tudi svojo himno, ki smo jo zapeli vsak dan.

Za božič smo pripravili jaslice in postavili božični drevesček, na katerega smo obesili okraske, ki smo jih sami naredili.

Praznovali smo rojstne dneve, novo

leto in 6. januarja smo bili deležni obiska sv. Treh kraljev. Isti dan smo organizirali misijonsko tombolo. Nabrali smo hrano in oddali misijonski skupini, ki jo je razdelila na jugu. Imeli smo tudi čas za izdelavo zrnjev, ki so jih otoci spuščali visoko v nebo.

Tretji teden v januarju so otroci doživeli poseben dogodek. 72 otrok je taborilo dva dni.

Zadnji dan, 29. januarja, smo vsi skupaj, otroci in voditelji pripravili kres, na katerega smo povabili starše. Ob kresu smo z dramatizacijami in prizorčki prikazali naše delovanje na Naši domačiji. Tudi gdč. Marta nas je spremljala na kitaro s pomočjo staršev, starih staršev, stricov... smo zaključili svoje počitnice na koloniji Sonček.

Zahvalil bi se rad staršem, ker ste mi zaupali svoje otroke, in voditeljem: Juretu Urbančiču, Bernardki Juhant, Nevenki Godec, Marti in Martinu Selanu, Mihui Vestru, Andrejki Puntar ter Matjažu Štrublju, kajti brez njih to delo ne bi bilo mogoče.

Karel Groznik

